

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I ENERGETIKE
10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/3717 111 Fax: 01/3717 149
OIB: 19370100881

KLASA: UP/I-351-03/16-02/48
URBROJ: 517-06-2-1-17-51
Zagreb, 19. ožujka 2018.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, na temelju članka 89. stavka 2. i 3. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, br. 80/13, 153/13 i 78/15) i članka 21. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (Narodne novine, broj 61/14), na zahtjev nositelja zahvata JURA ENERGIJA d.o.o., Stroosmayerov trg V, Zagreb, nakon provedenog postupka procjene utjecaja na okoliš „Vjetroelektrane Svilaja“ ukupne snage do 85 MW, donosi

RJEŠENJE

- I. Namjeravani zahvat– „Vjetroelektrana Svilaja“ ukupne snage do 85 MW na području Šibensko-kninske županije i Splitsko-dalmatinske županije, nositelja zahvata JURA ENERGIJA d.o.o., Stroosmayerov trg V/II, Zagreb, a temeljem Studije o utjecaju na okoliš koju je izradio ovlaštenik IRES EKOLOGIJA d.o.o. iz Zagreba u svibnju 2017. godine – prihvatljiv je za okoliš i ekološku mrežu, uz primjenu zakonom propisanih i ovim Rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša i mjera ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže (A) i provedbu programa praćenja stanja okoliša i ekološke mreže (B).**

A. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA I MJERE UBLAŽAVANJA NEGATIVNIH UTJECAJA NA CILJEVE OČUVANJA I CJELOVITOST PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE

A.1. Mjere zaštite prije gradnja

Opće mjere

- A.1.1. U okviru izrade Glavnog projekta izraditi elaborat u kojem će biti prikazan način na koji su u Glavni projekt ugrađene mjere zaštite okoliša, mjere ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, te program praćenja stanja okoliša i ekološke mreže iz ovog Rješenja. Elaborat mora izraditi pravna osoba koja ima suglasnost za obavljanje odgovarajućih stručnih poslova zaštite okoliša, u suradnji s projektantom.
- A.1.2. U sklopu idejnog projekta za lokacijsku dozvolu izraditi projekt organizacije gradilišta.

SASTAVNICE OKOLIŠA

Krajobraz

- A.1.1. U sklopu glavnog projekta izraditi strukovnu mapu - krajobrazno uređenje koju izrađuje ovlaštena stručna osoba iz područja krajobrazne arhitekture.
- A.1.2. Pristupne putove i servisne površine projektirati da se što bolje prilagode postojećem terenu, uz izbjegavanje dubokih zasjeka i nasipa. Neizbježne pokose projektirati sa što manjim nagibom (obavezno manje od 1:1).
- A.1.3. Pristupne putove projektirati isključivo kao makadamske ceste bez asfalta.
- A.1.4. Za biološku rekultivaciju predvidjeti isključivo autohtone biljne vrste.
- A.1.5. Operativne plateau i trasu pristupnih puteva projektirati tako da se očuvaju sve vrtače.
- A.1.6. Projektom predvidjeti bojanje tijela vjetroagregata svijetlim ne-reflektirajućim završnim premazom.

Bioraznolikost

- A.1.7. Projektom predvidjeti bojanje crvenom bojom i/ili UV bojama vršnih dijelova lopatica.
- A.1.8. Prilikom projektiranja dalekovoda primijeniti odgovarajuća tehnička rješenja kojima se umanjuje rizik od kolizije i elektrokcije.

Ekološka mreža

- A.1.9. Terenski pregledati lokaciju s ciljem rekognosciranja novih speleoloških objekata na području obuhvata zahvata.
- A.1.10. U cilju zaštite vuka od uznemiravanja i stradavanja, postaviti rampe na izgrađene pristupne putove na način da se ne mogu zaobići vozilom.

Kulturna baština

- A.1.11. Terenski pregledati lokaciju zahvata te na temelju rezultata terenskog pregleda, a prema potrebi provesti zaštitna konzervatorska istraživanja.
- A.1.12. Pristupne putove projektirati na udaljenosti 50 m i više od pastirskih stanova i staja.
- A.1.13. Vjetroagregate planirati od pastirskih stanova i staja na udaljenosti većoj od visine stupa vjetroagregata.

OPTEREĆENJA OKOLIŠA

Otpad

- A.1.14. U sklopu izrade glavnog projekta, ako će količina opasnog otpada biti veća od 200 kg/god., izraditi plan gospodarenja otpadom.

Buka

- A.1.15. Projektom predvidjeti opremanje vjetroagregata programskim paketom za vođenje koji omogućava rad sa smanjenom emisijom buke.

A.2. Mjere zaštite tijekom građenja

SASTAVNICE OKOLIŠA

Tlo

- A.2.1. Prilikom izvođenja zemljanih radova odvojiti površinski sloj tla bolje kvalitete, posebno ga odložiti, zaštititi od onečišćenja i po završetku radova upotrijebiti za sanaciju (usjeci, nasipi, ceste, prostor oko vjetroagregata) i vraćanje lokacije u doprirodno stanje.

- A.2.2. U cilju zaštite tla od erozije, oko svakog vjetroagregata i trafostanice, urediti okoliš sadnjom bilja dozvoljene visine, zatravnjenja padina i slično.
- A.2.3. Na tlima s osrednjim, visokim i ekstremnim rizikom od erozije tla vodom, provoditi odgovarajuće mjere zaštite tla od erozije (osigurati stabilnost padina i njihovo zatravnjivanje).
- A.2.4. Smanjiti mogućnost erozije vodom tako da se na pristupnim i servisnim putovima na određenom razmaku (prema stanju na terenu) izvedu poprečni kanali za odvodnju vode.

Krajobraz

- A.2.5. Postojeću vegetaciju sačuvati u najvećoj mogućoj mjeri.

Bioraznolikost

- A.2.6. Ukloniti na neškodljiv način invazivne biljne vrste ako se pojave ili prošire na području zahvata.

Ekološka mreža

- A.2.7. Zabranjeno je miniranje u zonama postojećih i novootkrivenih speleoloških objekata.

OPTEREĆENJA OKOLIŠA

Buka

- A.2.8. Građevinske radove izvoditi tijekom dnevnog razdoblja, a samo u izuzetnim slučajevima, ako to zahtjeva tehnologija, tijekom noći.

SPREČAVANJE I UBLAŽAVANJE POSLJEDICA MOGUĆEG NEKONTROLIRANOG DOGAĐAJA

- A.2.9. Na gradilištu osigurati priručna sredstva (materijali za upijanje, piljevina i sl.) za brzu intervenciju dekontaminacije u slučaju izlivanja ulja, maziva i/ili goriva.
- A.2.10. Prilikom građenja posvetiti pažnju rukovanju s lakozapaljivim materijalima i otvorenim plamenom, odnosno alatima koji izazivaju iskrenje kako ne bi došlo do šumskih požara.

A.3. Mjere zaštite tijekom korištenja

Bioraznolikost

- A.3.1. U svrhu zaštite šišmiša od sudara s lopaticama vjetroagregata mjeru odgođene brzine pokretanja provoditi na svim vjetroagregatima u razdoblju od 1. lipnja do 1. studenoga na brzinama vjetra iznad 6,5 m/s i to u razdoblju između jednog sata prije zalaska do jednog sata poslije izlaska sunca, te kada su vremenski uvjeti prikladni za aktivnost šišmiša (bez vertikalne oborine, temperature zraka veće od 10°C).
- A.3.2. Pri brzinama vjetra manjim od minimalne proizvodne ili kada vjetroagregati ne mogu proizvoditi energiju, na svim vjetroagregatima zakrenuti lopatice smanjenjem kuta u odnosu na vjetar („blade feathering“).
- A.3.3. U cilju zaštite ptica od sudara s lopaticama vjetroagregata tijekom noći, koristiti minimalno osvjetljenje koje je propisano sukladno sigurnosti u zračnom prometu.

Ekološka mreža

- A.3.4. Održavati funkcionalnost rampi na pristupnim putovima kao dio održavanja „Vjetroelektrane Svilaja“.

OPTEREĆENJA OKOLIŠA

Otpad

- A.3.5. Zbrinjavanje otpada redovito organizirati putem ovlaštenika – pravna i/ili fizička osoba koja ima dozvolu za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom.

Buka

- A.3.6. Vjetroagregate održavati prema uputama proizvođača kako pri radu ne bi došlo do povećane emisije buke.
- A.3.7. Nakon puštanja u rad nove opreme, mjerenjem provjeriti utjecaj buke koja se javlja u okolišu kao posljedica njena rada.

A.4. Mjere nakon prestanka korištenja zahvata

- A.4.1. U slučaju dekomisije, odnosno uklanjanja „Vjetroelektrane Svilaja“ s lokacije, izraditi potrebnu dokumentaciju, uključujući projekt sanacije krajobraza sukladno propisima i zatečenoj situaciji na lokaciji te prostor sanirati prema izrađenoj dokumentaciji.

B. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE

B.1. Program praćenja šišmiša

Odmah nakon početka rada (uključivo i probni rad) „Vjetroelektrane Svilaja“ u trogodišnjem praćenju provoditi sljedeće:

- B.1.1. Postaviti batcordere na četiri vjetroagregata (VA 1, VA 8, VA15 i VA 12) na visini gondole i u razdoblju od 1. ožujka do 1. studenog tijekom tri godine kontinuirano pratiti aktivnost šišmiša.
- B.1.2. Od 1. ožujka do 1. studenoga s minimalno četiri terenska dana mjesečno, utvrđivati smrtnost šišmiša u radijusu jednakom visini vjetroagregata, a svakako ne manjem od 70 m oko vjetroagregata. Pretraživati područje oko svakog vjetroagregata. U slučaju pronalaska mrtvog šišmiša zabilježiti vrstu šišmiša, GPS poziciju, položaj i udaljenost u odnosu na okolne vjetroagregate.
- B.1.3. Ako se utvrdi povećana smrtnost, prilagoditi dinamiku pretraživanja, tako da se predvide svakodnevni obilasci tijekom lipnja, srpnja i kolovoza, te prema dobivenim rezultatima poduzeti i dodatne mjere zaštite uključujući i obustavu rada vjetroagregata u vrijeme najveće aktivnosti šišmiša.
- B.1.4. Rezultate i analizu provedbe programa praćenja dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode na kraju svake godine praćenja.
- B.1.5. Ako rezultati programa praćenja nakon prve godine pokažu da nema stradavanja šišmiša, po dobivenom pozitivnom mišljenju središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite prirode, ne provoditi više mjeru odgođene brzine pokretanja vjetroagregata na brzinama vjetra iznad 6,5 m/s.

- B.1.6. Ako rezultati programa praćenja nakon druge i/ili treće godine pokažu da ima stradavanja šišmiša, nositelj zahvata dužan je bez odgode započeti provoditi mjeru odgođene brzine pokretanja vjetroagregata na brzinama vjetra iznad 6,5 m/s.
- B.1.7. Ovisno o rezultatima, u završnom izvještaju nakon tri godine praćenja procijeniti postoji li potreba za daljnjim praćenjem i dodatnim mjerama ublažavanja te ako postoji, dati prijedlog potrebnih aktivnosti. Mišljenje o primjeni dodatnih mjera ublažavanja i/ili potrebi nastavka programa praćenja, koje je nositelj zahvata dužan ispoštovati, donosi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

B.1. Programa praćenja ptica

Nakon početka rada (uključivo i probni rad) „Vjetroelektrane Svilaja“ u dvogodišnjem praćenju provoditi sljedeće:

- B.1.1. Praćenjem obuhvatiti cijelo područje zahvata. Na prvom obilasku terena provjeriti aktivnost lokalnih predatora te prema tome odrediti metodologiju evidentiranja stradalih ptica.
- B.1.2. Pri svakom obilasku pregledati područje oko vjetroagregata, u radijusu od 80 m, ako je to moguće i evidentirati stradale ptice (GPS poziciju). Za svaki nalaz zabilježiti točan položaj stradale ptice, starost i spol i sve uočene ozljede. Ako se dio područja ne može pregledati, procijeniti koliki dio područja je pregledan.
- B.1.3. U slučaju nalaza usmrćene i ozlijeđene strogo zaštićene ptice, nalaz prijaviti Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu u roku od 24 sata.
- B.1.4. Na području zahvata uspostaviti minimalno tri točke s kojih će se evidentirati preleti grabljivica i krupnijih vrsta. Svaki prelet ucrtati na karti s ucrtanim promjerom rotora. Podaci koje je potrebno uzeti u obzir su: visina i brzina leta, način leta te da li ptica leti pravocrtno ili kruži, da li izbjegava elisu rotora ili ne, da li odustaje od preleta ili ne. Za preleta migracijskih vrsta obaviti najmanje 12 sati promatranja mjesečno po točki u vrijeme migracije.
- B.1.5. Motrenje lokalne zajednice ptica gnjezdarica izvesti po istim trasama i istim metodama kako je to učinjeno tijekom istraživanja „nultog stanja“. Svako motrenje obaviti najmanje dva puta, prvi sredinom travnja (od 10. do 20. travnja) i drugi sredinom svibnja (od 10. do 20. svibnja), u jutarnjim satima, tijekom stabilnog vremena, bez oborina i jačeg vjetra. Ako se jave nepovoljni vremenski uvjeti, sve ponoviti drugi dan. Rezultate motrenja lokalne zajednice ptica gnjezdarica usporediti s rezultatima provedenih istraživanja tijekom „nultog stanja“ i utvrditi postoje li bitne razlike. U slučaju odstupanja rezultata od rezultata dobivenih tijekom „nultog stanja“, o istom obavijestiti središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.
- B.1.6. Praćenje preletničkih i zimujućih populacija ptica obavljati tijekom cijele godine što znači – sukladno godišnjem ciklusu ptica rasporediti minimalno deset terenskih istraživanja kako bi bili obuhvaćeni: jesenja i proljetna migracija, gniježđenje i poslijegniježdeća disperzija te zimovanje.
- B.1.7. Svaki prelet preletničkih i zimujućih populacija ptica ucrtavati na mapi s ucrtanim promjerom rotora. Podaci koje je potrebno uzeti u obzir su visina i brzina preleta, način leta te da li ptica leti pravocrtno ili kruži, da li ptica izbjegava elisu rotora ili ne, da li odustaje od preleta ili ne. Svaki terenski izlazak mora biti najmanje trodnevni, a mora uključivati i noćne vrste ptica. U jutarnjim satima provesti transekt u dužini od najmanje dva kilometra.
- B.1.8. Ponašanja ptica odnosno njihovu aktivnosti bilježiti najmanje jedan sat po vjetroagregatu mjesečno, raspoređeno pravilno tijekom godine tako da se obuhvati cjelogodišnji ciklus. Za svaku opaženu pticu (u krugu od 50 m od vjetroagregata za

manje ptice, a u krugu od 250 m za grabljivice) bilježi se vrsta, broj primjeraka i ponašanje (leti, stoji, jedri, hoda, lovi i sl.). U slučaju leta, odrediti položaj i smjer leta, udaljenost od vjetroagregata te visinu u odnosu na vjetroagregat (ispod nivoa elisa, u radijusu elisa, na rubu dohvata elisa, iznad ili ispod vrha elise, visoko iznad elise i sl.).

- B.1.9. Rezultate i analizu provedbe programa praćenja dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode na kraju svake godine praćenja.
- B.1.10. Ovisno o rezultatima, u završnom izvještaju procijeniti postoji li potreba za daljnjim praćenjem te ako postoji, dati prijedlog potrebnih aktivnosti. Mišljenje o potrebi primjene dodatnih mjera ublažavanja te potrebi nastavka praćenja, koje je nositelj zahvata dužan ispoštovati, donosi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

B 3. Program praćenja vuka

- B.3.1. Prije početka radova započeti s pretraživanjem terena i bilježenjem uočenih znakova: izmeti, otisci šapa, mjesta grebanja, ostaci plijena, brlozi, znakovi reprodukcije. Istovremeno se traže i kartiraju staze kretanja životinja, uključujući i putove koje koriste ljudi, te prijevoji i uska mjesta gdje se očekuje prolaženje životinja.
- B.3.2. Postaviti automatske kamere, koje moraju biti aktivne prije početka izvođenja radova, tijekom cijelog vremena gradnje vjetroparka, i najmanje godinu dana nakon završetka radova. Ovisno o lokalnoj situaciji (strmina, preglednost, postojanje staza) planirati upotrebu od jedne do dvije kamere po dva km² u zonama utjecaja (1km i 2 km) oko vjetroparka. Pri tome paziti da se prilikom odabira lokacije za postavljanje uzmu u obzir najprikladnija mjesta odnosno postojeći putovi i staze (šumske ceste, vlake, planinarske staze, životinjske staze i slično), a koje su utvrđene početnim pretraživanjem.
- B.3.3. Rezultate i analizu provedbe programa praćenja dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode na kraju svake godine praćenja.
- B.3.4. Ovisno o rezultatima, u završnom izvještaju procijeniti postoji li potreba za daljnjim praćenjem te ako postoji, dati prijedlog potrebnih aktivnosti. Mišljenje o potrebi primjene dodatnih mjera ublažavanja te potrebi nastavka praćenja, koje je nositelj zahvata dužan ispoštovati, donosi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode.

II. Rezultate praćenja stanja okoliša i ekološke mreže (B) nositelj zahvata JURA ENERGIJA d.o.o., Stroosmayerov trg V/II, Zagreb, dužan je dostavljati Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu (HAOP), na propisani način i u propisanim rokovima sukladno posebnom propisu kojim je uređena dostava podataka u informacijski sustav.

III. Nositelj zahvata JURA ENERGIJA d.o.o., Strossmayerv trg V/II, Zagreb, podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja na okoliš zahvata iz točke I. izreke ovog rješenja. O troškovima ovog postupka odlučit će se posebnim rješenjem koje prileži u spisu predmeta.

IV. Ovo rješenje prestaje važiti ako se u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu. Važenje ovog Rješenja, na zahtjev nositelja zahvata JURA ENERGIJA d.o.o., Stroosmayerov trg V/II, Zagreb može se jednom produžiti na dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni ovim Rješenjem.

- V. **Ministarstvo pridržava pravo opoziva ovog Rješenja ako nositelj zahvata ne provodi ovim Rješenjem propisane mjere zaštite i program praćenja, te ukoliko nositelj zahvata ne bude provodio dodatne mjere ublažavanja i/ili program praćenja ako ih, temeljem završnog izvješća praćenja, središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode propiše.**
- VI. **Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.**
- VII. **Sastavni dio ovog rješenja je grafički prilog.**
- Situacijska karta (kompozitna analiza) u mjerilu 1:20 000**

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, JURA ENERGIJA d.o.o. iz Zagreba, Strossmayerov trg V/II, (u daljnjem tekstu: nositelj zahvata) podnio je Ministarstvu zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) 3. svibnja 2016. godine zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš „Vjetroelektrane Svilaja“ ukupne snage do 85 MW, Grad Drniš (2 VA) i Grada Vrlike (5 VA) na području Šibensko-kninske županije i Općine Ružić (10 VA) na području Splitsko-dalmatinske županije. U zahtjevu su navedeni svi podaci i priloženi svi dokumenti i dokazi sukladno odredbama članka 80. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, br. 80/13, 153/13 i 78/15, u daljnjem tekstu: Zakon), kao što su:

- Mišljenje Uprave za dozvole državnog značaja, Sektora za lokacijske dozvole i investicije Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja o usklađenosti zahvata s prostorno-planskom dokumentacijom (KLASA:350-02/16-02/34, URBROJ:531-06-1-1-16-2 od 20. lipnja 2016. godine)
- Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva zaštite okoliša i prirode da je za planirani zahvat potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu (KLASA:UP/I-612-07/15-60/12, URBROJ:517-07-1-1-2-15-5 od 5. ožujka 2015. godine)
- Studiju o utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu: Studija) koju je izradio ovlaštenik IRES EKOLOGIJA d.o.o. iz Zagreba, u travnju 2016. godine. Ovlaštenik ima Suglasnost (KLASA:351-02/15-08/100, URBROJ:517-06-2-1-1-15-3 od 25. siječnja 2015. godine) Ministarstva za obavljanje stručnih poslova izrade studija o utjecaju na okoliš. Voditelj izrade studije je Mirko Mesarić, dipl. ing. biol.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš, sukladno članku 80. stavku 3. Zakona te članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08) na internetskoj stranici Ministarstva objavljena je 4. srpnja 2016. godine Informacija o zahtjevu za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš (KLASA: UP/I-351-03/16-02/48, URBROJ: 517-06-2-1-1-16-3 od 30. lipnja 2016. godine).

Radi sudjelovanja u predmetnom postupku, slijedom odredbe članka 87. stavka 1., 4. i 5. Zakona, Odlukom (KLASA:UP/I-351-03/16-02/48, URBROJ:517-06-2-1-1-16-7 od 19.

kolovoza 2016. godine) te Odlukom o izmjeni Odluke (KLASA:UP/I-351-03/16-02/48, URBROJ: 517-06-2-1-1-16-10 od 9. rujna 2016. godine) i Odlukom o izmjeni Odluke (KLASA: UP/I-351-03/16-02/48, URBROJ: 517-06-2-1-1-17-41 od 13. travnja 2017.) imenovano je Savjetodavno stručno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

Povjerenstvo je održalo tri sjednice.

Na **prvoj sjednici** održanoj 8. rujna 2016. godine u Gradu Drnišu članovi Povjerenstva su obavili očevid lokacije te su dali primjedbe na Studiju. Nakon rasprave članovi su utvrdili da je Studija cjelovita i stručno utemeljena, ali ju je potrebno dopuniti u skladu s primjedbama članova Povjerenstva.

Ministarstvo je nakon dorade Studije, donijelo Odluku o upućivanju Studije na javnu raspravu (KLASA:UP/I-351-03/16-02/48, URBROJ:517-06-2-1-1-17-27 od 16. siječnja 2017. godine). Zamolbom za pravnu pomoć (KLASA:UP/I-351-03/16-02/48, URBROJ:517-06-2-1-1-17-28 od 16. siječnja 2017. godine) koordinacija javne rasprave povjerena je Upravnom odjelu za komunalne poslove, komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša Splitsko-dalmatinske županije te Upravnom odjelu za zaštitu okoliša i komunalne poslove Šibensko-kninske županije. Javna rasprava trajala je 30 dana od 17. veljače 2017. godine do 20. ožujka 2017. godine. Javno izlaganje održano je u petak, 10. ožujka 2017. godine u 9 sati u prostorijama vijećnice Splitsko-dalmatinske županije, Domovinskog rata 2/IV, Split i istog dana u 13 sati u Maloj vijećnici Grada Drniša, Trg kralja Tomislava 1, Drniš. Prema Izvješću Šibensko-kninske županije o provedenoj javnoj raspravi (KLASA:351-03/17-01/2; URBROJ:2182/1-15-17-6 od 23. ožujka 2017. godine) tijekom provedbe javne rasprave nije bilo primjedaba i prijedloga na planirani zahvat. Prema Izvješću Splitsko-dalmatinske županije o provedenoj javnoj raspravi (KLASA:351-01/17-01/43; URBROJ:2181/1-10-17-4 od 22. ožujka 2017. godine) tijekom provedbe javne rasprave zaprimljena je primjedba Marina Ivaniševića, a u Ministarstvu je 14. ožujka 2017. godine zaprimljena anonimna prijava.

Primjedbe su se u bitnom odnosile na:

- **Anonimna primjedba** odnosila se na pitanje je li izgradnja dalekovoda dio planiranog zahvata izgradnje „Vjetroelektrane Svilaja“ ili ne.
- **Primjedbe Marina Ivaniševića** odnosile su se na:
 - duljinu trajanja javne rasprave;
 - infrazvučnu buku, to jest nisku frekvenciju buke koju emitiraju vjetroagregati što može imati negativan utjecaj na ljude i okoliš;
 - stvarnu udaljenost najbližeg stambenog naselja od lokacije zahvata;
 - mogući utjecaj vjetroagregata na stočarstvo, prinos mlijeka i smanjenje težine krava;
 - statističku procjenu mortaliteta ptica i šišmiša na lokaciji zahvata;
 - povećanje seizmičke aktivnosti zbog rada „Vjetroelektrane Svilaja“;
 - akcidentne situacije koje mogu biti posljedica puknuća lopatica i kvara koji može biti posljedično povezan eventualnim gubitkom ljudskih života.

Odgovori na primjedbe u bitnom su sljedeći:

- *Dalekovod nije dio zahvata, ali su razmatrane tri moguće varijante priključka s obzirom da u blizini lokacije ne postoji izgrađena prijenosna mreža. Stoga je za potrebe priključka na mrežu izrađena preliminarna analiza mogućeg utjecaja na okoliš za tri varijantna rješenja. Analizom utjecaja utvrđeno je da **Varijanta 1** koja se planira od Vrlike uz cestu preko Svilaje do Drniša, uz odvojak za VE Svilaja i **Varijanta 2***

planirana kroz teritoriji Općine Ružić, od trafostanice na području zahvata do postojećeg 220 kV dalekovoda Konjsko-Brinje, su prihvatljivije u smislu zaštite okoliša. **Varijanta 3** dalekovoda povezivala bi VE Svilaja s naseljem Ogorje u Općini Muć je najmanje prihvatljiva.

- Javni uvid trajao je 30 dana što je u skladu s člankom 18. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“ broj 64/08).
- Što se tiče infrazvučnog utjecaja (nečujne frekvencije niže od 20Hz), trenutno u Hrvatskoj ne postoje propisi vezani za postavljanje i rad vjetroagregata, a koji reguliraju dopuštene razine infrazvučnog utjecaja.
- Najbliži izgrađeni objekt (Erakovića staje) udaljen je 1 150 m od lokacije zahvata, a najbliže naselje (Maljkovići) je udaljeno 1 373 m od lokacije zahvata.
- Literaturni podaci ukazuju da vjetroelektrane u poljoprivrednim područjima zauzimaju vrlo malo površine te su kompatibilne s ispašom stoke i uzgojem usjeva. Područje zahvata se sporadično (područje vjetroagregata 1) koristi za ispašu stoke, a nepovoljno je za uzgoj usjeva.
- Mogući utjecaj na ptice i šišmiše detaljno je obrađen u studiji. U ovoj fazi ne mogu se dati utemeljeni podaci o mortalitetu tih vrsta već će to biti utvrđeno za vrijeme propisanog praćenja stanja te u slučaju potrebe, bit će propisane dodatne mjere ublažavanja.
- Mjerenja seizmičnosti koja se provode ne ukazuju da je u Dinaridima došlo do povećanja seizmičnosti koja bi se dovodila u vezu s radom vjetroelektrana.
- Vjetroagregat je projektiran kao sklop sa što manjim požarnim opterećenjima, a unutar njega predviđa se smještaj vatrogasnih aparata. Isto tako svaki vjetroagregat ima regulacijski sustav (aerodinamično i zračno kočenje, zakretanje kućišta, kontrola zaleđivanja, nadzor i komunikacije itd.) pomoću kojih može pravovremeno reagirati u slučaju bilo kakvih anomalija.

Povjerenstvo je na **drugoj sjednici** održanoj 7. travnja 2017. godine u Zagrebu razmotrilo izvješće o provedenoj javnoj raspravi, dostavljene odgovore na primjedbe koje je u ime nositelja zahvata dostavio ovlaštenik IRES EKOLOGIJA d.o.o. iz Zagreba, te je Povjerenstvo zatražilo dopunu prijedloga Mišljenja sukladno dostavljenim primjedbama članova Povjerenstva.

Na **trećoj sjednici** održanoj 17. svibnja 2017. godine u Zagrebu, Povjerenstvo je u skladu s člancima 14. i 16. Uredbe donijelo Mišljenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš kojim je ocijenilo predmetni zahvat prihvatljivim za okoliš te predložilo mjere zaštite okoliša i mjere ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže i program praćenja stanja okoliša.

Ministarstvo je razmotrilo utemeljenost navoda predstavnice Povjerenstva u odnosu na bioraznolikost i ekološku mrežu da je potrebno propisati mjeru odgođene brzine pokretanja na svim agregatima u razdoblju od 1. lipnja do 1. studenoga na brzinama vjetra 6,5 m/s i to u razdoblju između jednog sata prije zalaska do jednog sata prije izlaska sunca (tj. u razdoblju kada su šišmiši najaktivniji) te kada su vremenski uvjeti prikladni za aktivnost šišmiša (bez vertikalne oborine, temperatura zraka veća od 10 °C). Predložena mjera je prihvaćena s obzirom na to da se na udaljenosti od 11,5 km nalazi područje ekološke mreže Čulamova pećina (POVS HR2000020 Čulumova pećina) s ciljanim vrstama šišmiša s populacijom od oko 1000-2350 jedinki (porodiljne i migracijske kolone), te je mjera dodana kako bi se smanjila mogućnost stradavanja ciljnih vrsta šišmiša koji su ujedno i strogo zaštićene vrste sukladno Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama.

Prihvatljivost zahvata obrazložena je sljedećim razlozima: „Vjetroelektrana Svilaja“ ukupne snage do 85 MW obuhvaća 17 vjetroagregata jedinične snage do po 5 MW, i koja se nalazi na području Grada Drniša i Općine Ružić u Šibensko-kninskoj županiji, te na području Grada Vrlike u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Lokacija „Vjetroelektrane Svilaja“ usklađena je sa Prostornim planom Šibensko-kninske županije (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije 11/02, 10/05, 3/06, 5/08, 6/12, 9/12, 4/13, 8/13, 2/14) i Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije (Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije 1/03, 8/04, 5/05, 5/06, 13/07, 9/13). Osim usklađenosti sa županijskim planovima, lokacije zahvata je usklađena sa planovima lokalne razine tj. Prostornim planom uređenja Općine Ružić (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije 4/04, 7/12), Prostornim planom uređenja Grada Drniša (Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije 1/00, 7/06, 2/08, 8/12, 8/13, 1/15) i Prostornim planom uređenja Grada Vrlike (Službeni glasnik grada Vrlike 5/15).

Na temelju potencijala energije vjetra koja je mjerena na 6 postaja, tehničkim rješenjem određen je optimalan broj i raspored vjetroagregata unutar parka.

Vjetroagregati će se montirati na operativnim platoima dimenzija 135x40 m i bit će povezani internim servisnim putovima širine 5,50 m. Za potrebe transporta, instaliranja i održavanja vjetroagregata projektirani su interni servisni putevi koji će omogućiti prijevoz dugih i teških elemenata i koji će biti povezani na postojeću prometnu mrežu na županijsku cestu Ž 6082 (Siverić (D33) – Vrlika – Ježević – Bajagić – Otok – Grab – D220). Sustav internih servisnih prometnica čine osnovna prometnica (os 1) te deset osi (os 2 do os 11). Izgradit će se 24 km novih pristupnih puteva širine 5,5 m u koridoru od 10 m.

Vjetroagregati će biti povezani podzemnom kablskom mrežom, a proizvedena električna energija će se podzemnom kablskom mrežom prenositi u srednjenaponsko postrojenje u trafostanici (TS x/110 ili x/220 kV) od koje će se priključiti na električnu mrežu te predavati u prijenosnu mrežu Hrvatskog operatora prijenosnog sustava d.o.o (HOPS). Analizirane su tri moguće varijante dalekovoda. **Varijanta 1** se planira od Vrlike uz cestu preko Svilaje do Drniša, uz odvojak za VE Svilaja. **Varijanta 2** planirana je kroz teritoriji Općine Ružić, od trafostanice na području zahvata do postojećeg 220 kV dalekovoda Konjsko-Brinje. **Varijanta 3** dalekovoda povezivala bi VE Svilaja s naseljem Ogorje u Općini Muć. Ova varijanta je najnepovoljnija s aspekta zaštite okoliša i prirode, odnosno **varijante 1 i 2 povoljnije su za većinu sastavnica okoliša.**

Tijekom pripreme i građenja negativni utjecaj na **bioraznolikost** očituju se u izravnom gubitku tj. prenamjeni dijela staništa u zoni izravnog zaposjedanja vjetroagregatima. i pristupnim putovima. U zoni izravnog utjecaja zahvata (50 m oko vjetroagregata) može doći do oštećenja staništa te smanjenja ekološke funkcionalnosti tijekom izgradnje, prvenstveno kretanjem mehanizacije za vrijeme izvođenja radova. Ovaj utjecaj smatra se privremenim i ograničenim na vrijeme izgradnje te se očekuje prirodna obnova staništa. Najveći udio staništa područja zahvata zauzima stanišni tip C.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci (Natura 2000 kod: 62A0). Kako je glavni razlog ugroženosti ovog stanišnog tipa vegetacijska sukcesija uzrokovana depopulacijom i izostankom ispaše, može se smatrati da bi se dodatnim otvaranjem staništa i uklanjanjem mina s dijela staništa pod sukcesijom (u Karti staništa Republike Hrvatske definirano kao C.3.5./D.3.1. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci/Dračici ili C.3.5./E.3.5. Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci/Primorske, termofilne šume i šikare medunca) dijelomično poboljšalo stanje ovog stanišnog tipa. U zoni

izravnog zaposjedanja i zoni izravnog utjecaja zahvata tijekom radova može doći do nailaska na stanišni tip H.1.1. Kopnena kraška špiljska staništa, odnosno A.1.1. Stalne stajačice (lokva Maglaj). U tom slučaju potrebno je postupiti u skladu s mjerama zaštite, kako bi se izbjeglo uništavanje ovog stanišnog tipa ili uznemiravanje karakteristične faune.

Da bi se vjetroagregati izgradili, dopremili i održavali, potrebno je izgraditi nove pristupne puteve. Terenskim obilaskom utvrđeno je da su neki od postojećih pristupnih puteva zbog nekorištenja rekolonizirale strogo zaštićene biljne vrste: mali kaćun (*Orchis morio*), bazgin kaćun (*Dactylorhiza sambucina*) i modra sasa (*Pulsatilla grandis*), crvena čuvarkuća (*Sempervivum marmoreum*) i dalmatinski zumbulčić (*Hyacinthella dalmatica*). Negativni utjecaji zahvata na **floru** prepoznati su u vidu trajnog gubitka dijela staništa u zoni izravnog zaposjedanja zahvatom što će se odraziti i na gore navedene strogo zaštićene biljne vrste. Na istraživanom području zahvata nisu pronađene biljne vrste koje udovoljavaju IPA-kriteriju A procjene vrijednosti staništa (lokaliteti koji sadrže važne populacije jedne ili više vrsta koje su od globalne ili europske važnosti za zaštitu). Prema IPA-kriteriju B1 procjene vrijednosti staništa (lokaliteti koji sadrže iznimno bogatu floru u europskom kontekstu u odnosu na biogeografsku zonu u kojoj dolaze, s obzirom na bogatstvo lokalno ugroženih vrsta nekoga područja) zabilježene su tri vrste: mali kaćun, modra sasa i dalmatinski zumbulčić koji ujedno zadovoljava IPA-kriterij B2. **Mali kaćun** – brojnost jedinki maloga kaćuna na Svilaji i okolnim područjima je velika, te je pretpostavka da broji više tisuća jedinki. Jedinke ove vrste mogu se pronaći na gotovo svim predloženim trasama pristupnih puteva i na većini lokacija vjetroagregata. Izgradnjom pristupnih puteva i agregata, dio populacije će nestati, ali s obzirom na ukupnu brojnost na području, taj utjecaj se ne smatra značajnim. **Bazgin kaćun** – široko je rasprostranjen na Svilaji, iako je vrsta zastupljena puno manjim brojem jedinki nego mali kaćun. Na pojedinim mjestima raste u gustim populacijama. Vrsta je zabilježena na trasama postojećih puteva koji se rijetko koriste, a koje će se proširivati i koristiti kao pristupne puteve agregatima. Također je zabilježena na trasama predloženih novih pristupnih puteva i nekoliko vjetroagregata. Izgradnjom pristupnih puteva i agregata, dio populacije će nestati, ali s obzirom na ukupnu brojnost na području, taj utjecaj se ne smatra značajnim. **Crvena čuvarkuća** – zabilježena je na dvije lokacije vjetroagregata T5 i T17. Budući da se smatra da je to mali dio njene populacije utjecaji na vrstu se ne smatraju značajnim. **Dalmatinski zumbulčić** – zabilježena je u neposrednoj blizini vjetroagregata T1 i T2. Mogući utjecaji su fizičko gaženje mehanizacijom i trajno izuzimanje dijela populacije no utjecaj se ne smatra značajnim. Zaključno, utjecaj na biljne vrste u vidu smanjenja autohtonih staništa (osobito suhih travnjaka) ne smatra se značajnim budući da je terenskim istraživanjem utvrđeno da se ugrožene biljne vrste, u svojim populacijama, odlikuju većim brojem jedinki te da će se staništa suhih submediteranskih travnjaka prirodno obnoviti u zoni izravnog utjecaja i naseliti karakterističnim biljnim vrstama.

Utjecaji na **tlo** očekuju se prilikom gradnje vjetroagregata i pristupnih puteva te tom prilikom naročitu pažnju treba posvetiti zaštiti od erozije tla, jer gubitak tla ima za posljedicu i nepovratni gubitak vegetacije na tom području. Prirodnu eroziju tla ne treba remetiti na mjestima gdje ona kao prirodni proces omogućava opstanak ugroženih i rijetkih staništa golih vapnenačkih stijena. Osim zauzimanja prostora, moguće je i zbijanje tla uslijed prolaska teške mehanizacije, međutim s obzirom na visoki udio skeleta u tlu na predmetnoj lokaciji, negativni utjecaj zbijanja nije značajan. Za vrijeme korištenja „Vjetroelektrane Svilaja“ ne očekuju se negativni utjecaji na tlo, jer se ne proizvode otpadne vode te se stoga ne očekuju negativni utjecaji na **podzemne vode** tijekom korištenja zahvata.

Tijekom gradnje moguć je utjecaj na **kvalitetu zraka** zbog podizanja čestica prašine prilikom iskopa zemlje i kamenja te prilikom izgradnje temelja. Transport opreme i građevinskog materijala do gradilišta kao i kretanje teške mehanizacije po gradilištu uzrokuje podizanje prašine i povećanje ispušnih plinova iz mehanizacije što također utječe na kvalitetu zraka. Navedeni utjecaji su lokalnog karaktera i ograničenog trajanja, odnosno javljaju se u zoni izravnog zaposjedanja i u zoni izravnog utjecaja za vrijeme gradnje. Tijekom korištenja moguć je utjecaj na mikroklimu koji se manifestira lokalnom promjenom brzine vjetra oko turbina. Smanjenje brzine vjetra kod pojedinog vjetroagregata zamjećuje se na površini koja je dvostruko veća od površine zahvata rotora oko turbine te je primjetno do udaljenosti od 10 duljina promjera rotora u prostoru iza vjetroagregata. Negativnih utjecaja na **klimatske promjene** nema, jer nema emisija stakleničkih plinova po proizvedenom kW električne energije iz vjetroelektrana.

Lokacija VE Svilaja ne nalazi se unutar granica zaštićenih prirodnih područja na temelju Zakona o zaštiti prirode (NN 80/13). Najbliže **zaštićeno područje** je rijeka Čikola, koja je svrstana u kategoriju zaštićenog krajobraza. Nalazi se oko 17,7 km zapadno od „Vjetroelektrana Svilaja“, odnosno u području u kojemu ovaj zahvat neće imati utjecaja.

Utjecaj na **ornitofaunu** procijenjen je na temelju istraživanja tijekom 2007/08 godine i 2014. godine. Ustanovljeno je da na lokaciji zahvata gnijezdi 26 vrsta ptica. Za vrijeme građenja na te vrste ptica mogući su negativni utjecaji u vidu narušavanja i gubitka staništa te zbog kretanja povećanog broja ljudi na lokaciji. Utjecaji planiranog zahvata procijenjeni su na gnijezdeće, zimujuće i preletničke populacije ptica. Utjecaji na gnijezdeće populacije ptica mogući su u prvom redu uslijed kolizije grabljivica koje gnijezde na području ili u neposrednoj blizini (2 km) zahvata s vjetroagregatom. Utjecaji na ostale skupine ptica su manjeg značaja. **Zmijar** – iako se zmijari na samoj plohi ne gnijezde, u bližoj i daljoj okolici vjetroagregata zabilježeno je ukupno šest preleta zmijara u periodu od svibnja do rujna. Svi su ti preleti bilježeni uglavnom na južnim padinama ispod položaja vjetroagregata. Pet preleta je bilo na sigurnoj udaljenosti, na više od 500 m od vjetroagregata, a samo jedan prelet jedne ptice je bio na oko 200 m od opasnog obuhvata rotora, ali na visini manjoj od obuhvata rotora jer je preletio nad padinom južno od vjetroagregata. Slijedom navedenog ne očekuje se negativan utjecaj od kolizija na populaciju zmijara. **Eja močvarica i eja livadarka** – tijekom istraživanja 2007/08. kao i 2014. godine nije zabilježen prelet niti jedne od ovih vrsta na lokaciji ili neposrednoj okolici „Vjetroelektrane Svilaja“ te je procijenjeno da ne koriste područje zahvata učestalo ili ga ne koriste uopće. Stoga se ne očekuje negativan utjecaj na navedene vrste eja. **Eja strnjarica** – vrsta je primijećena na zimovanju 2007/08. godine na južnim obroncima oko 2 km od lokacije zahvata, međutim nije potvrđena tijekom 2014. godine što upućuje da vrsta ne koristi redovito područje i okolicu zahvata te stoga se smatra da su na predmetnu vrstu utjecaji zanemarivi. **Suri orao** – tijekom istraživanja 2014. godine na predmetnoj lokaciji niti u njejoj okolici nije zabilježen niti jedan prelet surog orla. 2007/08. godine zabilježena su dva preleta surog orla, oba puta po jedna ptica, jedan put odrasla, a drugi put nedorasla ptica. Moguće je da se u 2007/08. godini radi o dva slučajna preleta lutajućih ptica ili ptica s najbližeg gnijezdilišta na Dinari, a moguće je i da je neki bliži par s kojega su ptice povremeno posjećivale Svilaju nestao ili se možda udaljio od Svilaje. Mogućih uzroka je više, ali je jedinstven zaključak da ni 2007/08. niti 2014. godine nije gnijezdio niti na plohi niti u blizini buduće „Vjetroelektrane Svilaja“. Zaključak je da „Vjetroelektrana Svilaja“ neće imati negativnih utjecaja na populaciju surih orlova u Dalmaciji. **Škanjac osaš** – ni tijekom 2007/08. niti 2014. godine na istraživanom području nije zabilježen prelet škanjca osaša, stoga se ne očekuje negativan utjecaj ni na preletničku, a niti na gnijezdeću populaciju, škanjca osaša. **Ždral** – na preletu preko lokacije zahvata ždralovi su zabilježeni jednom u istraživanju 2007/08. (dva jata 79 + 150 ptica 20.

veljače 2008.) te jednom 2014. (jedno jato od 98 ptica 11. ožujka). Oba preleta su bila na visini znatno većoj od najviših vrhova Svilaje (na oko 500 do 600 m iznad najviših vrhova), i oba puta za proljetne migracije, preko sjeverozapadnog ruba plohe i odletjeli su u smjeru sjevera-sjeverozapada. Zaključno, preko predmetne lokacije ždralovi prelijeću za proljetne selidbe, povremeno i ne u velikom broju, na većim visinama i daleko iznad dohvata turbina vjetroagregata, stoga se negativni utjecaji na preletničku populaciju ždralova ne očekuju.

Fauna šišmiša – stradavanja šišmiša uzrokovana vjetroturbinama mogu se češće očekivati ako je udaljenost između turbina i najbližeg drvoreda manja od 100 do 200 m. Manja udaljenost odnosi se na relativno male šišmiše roda *Pipistrellus* dok se veća udaljenost odnosi na veće šišmiše roda *Nyctalus* (Endl i dr. 2004, Seiche 2008). Stoga se 200 m može smatrati minimalno potrebnom udaljenosti između vjetroagregata i najbližeg drveća u većinom otvorenom krajoliku. Procjena utjecaja vjetroparka temelji se na aktivnosti šišmiša na samom području „Vjetroelektrane Svilaja“. Rezultati istraživanja pokazali su da područje zahvata kao lovno stanište koristi veći broj vrsta šišmiša, ali da je njihova aktivnost na lokaciji umjerena do mala, te sezonski uvjetovana za pojedine vrste. Sukladno navedenom intenzitet mogućih utjecaja na populacije šišmiša tijekom korištenja zahvata procijenjen je kao umjereno negativan za primorskog šišmiša, dugokrilog pršnjaka, riđeg šišmiša, bjeloruskog šišmiša, malog šumskog šišmiša te za skupine *Nyctalus spp.*, *Myotis spp.* i *Pipistrellus spp.* Na ostale vrste i skupine šišmiša ne očekuju se negativni utjecaji.

Procijenjeno je da će „Vjetroelektrana Svilaja“ imati utjecaj na **krajobraz** koji će biti dvojakog karakter, a koji se odnosi na trajne promjene strukture krajobraza i posljedično na vizualne promjene karaktera krajobraza. Izgradnja svih elemenata vjetroelektrane (pristupni putovi, operativni platoi, temelji vjetroagregati, transformatorska stanica, dalekovodi) direktno utječu na strukturne promjene krajobraza kroz promjene prirodnog reljefa i uklanjanja površinskog pokrova. Gradnjom vjetroagregata i operativnih platoa doći će do trajne promjene morfologije terena na 17 mikrolokacija dimenzija maksimalno 135x40 m. Također doći će do uklanjanja postojećeg površinskog pokrova na navedenim mikrolokacijama. Krški reljef u području zahvata karakterizira vrlo plitak sloj tla s izloženim matičnim stijenama, stoga već i najmanjim modeliranjem terena dolazi do trajnog utjecaja na reljefne značajke. Usljed promjene reljefa doći će i do trajnih promjena za krš specifičnih geomorfoloških oblika. Od istaknutih geomorfoloških oblika na području zahvata najizraženiji elementi krajobraza su: vrhovi, jaruge i vrtače. Najznačajniji utjecaj na strukturne promjene u krajobrazu ima će izgradnja planirane pristupne prometnice ukupne duljine 24.4273 m, moguće je koristiti koridor širine 10 m, a unutar toga koridora širina kolnika ne smije biti veća od 5,5 m. Postavljanje vjetroagregata na vizualno izložene i reljefno istaknute elemente utjecati će na vizualne karakteristike krajobraza. Skupine vjetroagregata, svojom visinom i karakterom biti će u snažnom kontrastu s prirodnim karakterom postojećeg krajobraza i postat će vizualno dominantan element u širem prostoru.

Lokacije referentnih točaka proračuna utjecaja **zasjenjivanja i treperenja** određene su uvidom u relevantne mape i ortofoto prikaze. Referentne točke predstavljaju nastambe na granicama naselja (jedna ili više) koje su najbliže planiranim pozicijama vjetroagregata. Za visinu točke imisije uzeta je visina od 1,5 m iznad razine tla. Određeno je ukupno 21 relevantnih točaka proračuna. Rezultati procjene treperenja i zasjenjivanja pokazuju da je trajanje zasjenjivanja i treperenja unutar vremena propisanih smjernicama. Utjecaj je najizraženiji kod referentne točke Maljkovići i kod referentne točke Novakovići, za koje je procijenjen kao umjereno negativan zbog vjetroagregata T14, T15 i T16. Dok je utjecaj ostalih vjetroagregata ocjenjen kao zanemariv.

Terenskim pregledom područja zahvata nisu utvrđeni elementi **arheološke baštine**. Arhivskim istraživanjem evidentirano je nekoliko vrijednih arheoloških lokaliteta, ali koji se uglavnom ne nalaze u neposrednoj okolici planirane zone zahvata. Većina tih lokaliteta nalazi se u dolini rijeke Cetine ili na nižim obroncima Svilaje. Terenskim obilaskom izvršen je površinski pregled, osobito na asocijativnim toponomastičkim lokacijama, kao i geomorfološki istaknutijim pozicijama i to na prohodnom i minski neopasnom području. Ustanovljeno je da na lokaciji zahvata ima kulturnih dobara te su propisane mjere ublažavanja mogućih utjecaja.

S obzirom na udaljenost naseljenih mjesta, utjecaja **buke**, na stanovništvo tijekom gradnje zahvata neće biti. Pri gradnji „Vjetroelektrane Svilaja“ u okolišu će se javljati buka kao posljedica rada građevinskih strojeva i uređaja, miniranja te teretnih vozila vezanih uz redovne radne aktivnosti na gradilištu, no radi se o kratkotrajnom utjecaju, prevladavajućem isključivo na lokaciji zahvata. U konačnici, s obzirom na veliku udaljenost gradilišta od naselja (najbliže 1 400 m) ne očekuju se prekoračenja razine buke u pogledu graničnih vrijednosti. Iz modela buke vidljivo je da nivo od 40 dB (kritična razina buke u naseljima noću – zona namijenjena samo stanovanju i boravku, prema Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave (NN 145/04) i Zakonu o zaštiti od buke (NN 17/09, 55/13, 153/13)) nije premašen ni na jednoj poziciji referentne točke imisije, stoga je intenzitet utjecaja zanemariv.

Mogući utjecaji na ekološku mrežu

Velike zvjeri (vuk) – od tri vrste velikih zvjeri u Republici Hrvatskoj na području zahvata može se zateći jedino vuk. Od ukupno 5 860 ha moguće zone utjecaja „Vjetroelektrane Svilaja“, 560 ha (9,5 %) čini stanište sasvim neprikladno za vuka, a područja niske prikladnosti za vuka čini oko 850 ha (14,6 %). Neprikladna i nisko prikladna područja nalaze se najviše na samom hrptu planine Svilaje i to na sjeverozapadnoj polovici vjetroparka, gdje je planirano deset vjetroturbina. Jugoistočna polovica „Vjetroelektrane Svilaja“ i njenih sedam vjetroturbina nalazi se u srednjoj kategoriji staništa vuka, na površini od 3060 ha, tj. 52,2 %. Najbolja staništa nalaze se dijelom na jugozapadnom rubu, dijelom na istočnom rubu te još jedan manji fragment na samom jugoistoku zone od 2 km od zahvata (1 390 ha ili 23,7 % od ukupne površine zone utjecaja). Površine najboljih staništa su fragmentirana i čine „slijepu džepove“ tj. rubne dijelove povoljnih područja koja su izvan dosega utjecaja „Vjetroelektrane Svilaja“ te čine 0,6 % od ukupno 224 700 ha dostupnih najboljih staništa vukova u Dalmacija. Zaključno, utjecaj na vuka se procjenjuje kao zanemariv, tj. prihvatljiv uz poštivanje propisanih mjera.

Modra sasa – izgradnjom zahvata jedinke koje rastu na samim putevima i uz postojeće puteve koje će biti potrebno proširiti će biti uklonjene. Broj jedinki koje će biti uklonjene je manje od 20, što nije značajan broj u odnosu na brojnost populacije u tom području. Dodatno, je izračunat areal distribucije vrste na području Svilaje te je utjecaj gubitka staništa procijenjen na 0,41 % za vrijeme gradnje od čega će se dio staništa oporaviti nakon prestanka radova. Takav se utjecaj procjenjuje kao zanemarivo negativan.

Dalmatinski okaš – za vrijeme gradnje doći će do trajnog zauzimanja 0,55 % staništa pogodnog za vrstu leptira dalmatinski okaš (izračun se temelji na površini putova i temelja vjetroagregata u odnosu na površinu stanišnog tipa unutar područja ekološke mreže). Zauzimanje staništa prvenstveno se odnosi na stanišni tip istočno mediteranski suhi travnjaci (*Scorzoneretalia villosae*) 62A0, koji ova vrsta koristi tijekom cijelog životnog ciklusa. Zbog manipulativnih prostora potrebnih za izgradnju, očekuje se zauzimanje nešto veće površine predmetnog stanišnog tipa (ukupno oko 0,68 %), no taj utjecaj je privremen s obzirom na to da će se nakon završetka radova stanište postepeno obnoviti.

U zoni utjecaja zahvata tijekom radova može doći do nailaska na nove speleološke objekte koji mogu imati karakteristike stanišnog tipa 8310 Špilje i jame zatvorene za javnost te je u tom slučaju potrebno postupiti u skladu s mjerama zaštite.

Kod **određivanja mjera zaštite (A)**, što ih nositelj zahvata mora poduzimati, Ministarstvo se pridržavalo i načela predostrožnosti navedenih u članku 10. Zakona o zaštiti okoliša, koji nalaže da se razmotre i primjene mjere koje doprinose smanjivanju onečišćenja utvrđene propisima i odgovarajućim aktom.

Opća mjera zaštite propisana je u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkom 9. Zakona o gradnji (Narodne novine, broj 153/13, 20/17) i člankom 40. stavkom 2. točkom 2. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/13, 153/13 i 78/15).

Mjere zaštite krajobraza u skladu s člankom 69. Zakona o gradnji („Narodne novine“ broj 153/13 i 20/17), a temelje se na članku 7. Zakona o zaštiti prirode.

Mjere zaštite bioraznolikosti propisane su temeljem članka 5., članka 52. stavka 3. i članaka 152. i 154. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13).

Mjere zaštite tla propisane su u skladu s člankom 11. stavkom 2. Zakona o zaštiti okoliša.

Mjere zaštite kulturne baštine temelje se na člancima 44., 45. i 46. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 98/15).

Mjere gospodarenja otpadom u skladu su s člankom 84. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13 i 73/17). Mjera izrade Plana gospodarenja otpadom temelji se na članku 48. Zakonu o održivom gospodarenju otpadom.

Mjere zaštite od buke temelje se na člancima 3., 4. i 5. Zakona o zaštiti od buke („Narodne novine“, broj 30/09, 55/13 i 153/13) te članku 5. stavku 1. i 17. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi borave i rade („Narodne novine“, broj 145/04 i 46/08).

Mjere za sprječavanje i ublažavanje posljedica mogućeg nekontroliranog događaja temelje se na članku 10. Zakona o zaštiti okoliša.

Mjera zaštite okoliša nakon prestanka korištenja zahvata temelji se na članku 7. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13).

Mjere ublažavanja negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže temelje se na člancima 52. i 101. Zakona o zaštiti prirode.

Nositelj zahvata se člankom 142. stavkom 1. Zakona o zaštiti okoliša obvezuje na **praćenje stanja okoliša okoliša (B)** posredstvom stručnih i za to ovlaštenih pravnih osoba, koje provode mjerenja emisije i imisija, vode očevidnike te dostavljaju podatke nadležnim tijelima, a obavezan je sukladno članku 142. stavku 6. istog Zakona osigurati i financijska sredstva za praćenje stanja okoliša.

Nositelj zahvata se člankom 42. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode obvezuje na **praćenje izvršavanja propisanih mjera ublažavanja na ekološku mrežu u vezi s ciljevima očuvanja i cjelovitosti područja ekološke mreže (B)** te je prema stavku 3. istoga članka obavezan osigurati sredstva za praćenje izvršenja propisanih mjera ublažavanja, a prema stavku 4. podatke dostavljati središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode.

Točka IV. ovoga rješenja koja se odnosi na rok važenja propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 1. Zakona, a mogućnost produljenja važenja ovog Rješenja propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona.

Točka V. ovog rješenja sadrži pridržaj opoziva rješenja ukoliko nositelj zahvata ne provodi propisane mjere zaštite i programa praćenja, obzirom da je za očuvanje sastavnica okoliša, kao i ciljnih vrsta i stanišnih tipova područja ekološke mreže to nužno. Sukladno članku 98. Zakona o općem upravnom postupku, izrekom rješenja se odlučuje o upravnoj stvari, te ona mora biti jasna i nedvosmislena, te kratka i određena. Kada je za provođenje rješenja bitan rok, ili se rješenjem određuje neki namet ili pridržaj opoziva to sve mora biti navedeno u izreci. Tako Ministarstvo pridržava pravo opoziva ovog Rješenja i ukoliko rezultati završnog izvješća pokažu stradavanje jedinki šišmiša ili ptica te središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode donese mišljenje o obvezi primjene dodatnih mjera ublažavanja i/ili potrebi nastavka programa praćenja, a nositelj zahvata ih ne izvršava.

Točka VI. ovoga rješenja odnosi se na obvezu objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, a temelji se na članku 91. stavku 2. Zakona.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima u iznosu propisanom Zakonom o upravnim pristojbama (Narodne novine, broj 115/16).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Splitu, Put Supavla 1, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

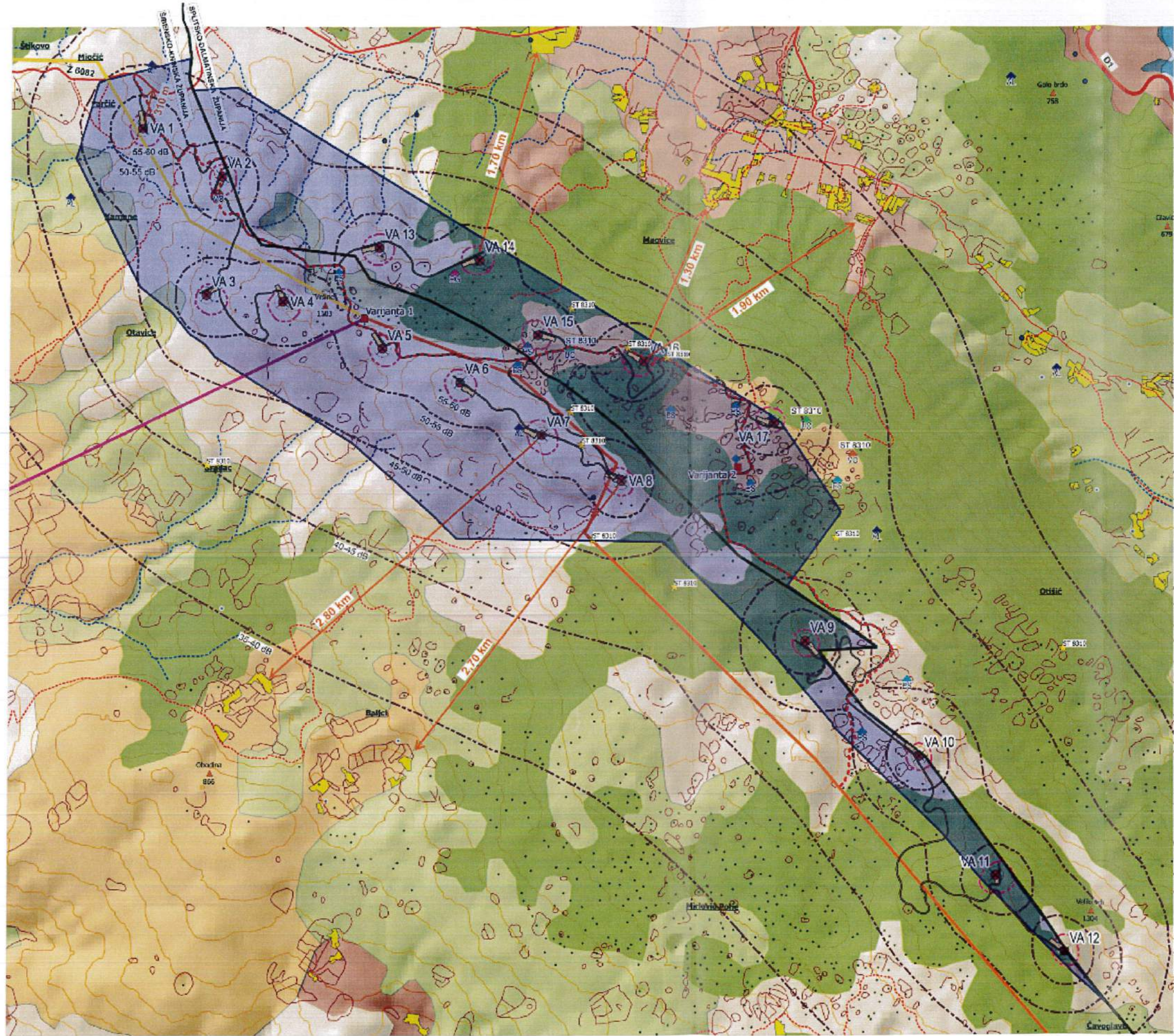

DOSTAVITI:

1. JURA ENERGIJA d.o.o., Strossmayerv trg V/II, Zagreb (**R. s povratnicom!**)
2. Splitsko-dalmatinska županija, Upravni odjel za komunalne poslove, komunalnu infrastrukturu i zaštitu okoliša, Bihaćka 1, Split
3. Šibensko-kninska županija, Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove, Trg Pavla Šubića I. br. 2, Šibenik

KOMPOZITNA ANALIZA

M 1:20 000

ZAHVAT	
⊗	Pozicije VA(T 1-17)
□	Plato
—	Pristupna prometnica
VARIJANTNA RJEŠENJA	
■	Trafostanice
Dalekovodi	
—	V2 - Priključak na postojeći DV u općini Ružić (220 kv)
—	V1 - Trasa do TS Driliš (110 Kv)
—	V3 - Trasa do VE Ogorje (110 Kv)
—	Granica obuhvata planiranog zahvata unutar PP
—	Granica županija
★	Špilje i jame zatvorene za javnost - ST 8310
↗	Udaljenost
BUKA	
—	55-60 dB(A)
—	50-55 dB(A)
—	45-50 dB(A)
—	40-45 dB(A)
—	35-40 dB(A)
PRIRODNE ZNAČAJKE	
TOČKASTI ELEMENTI	<ul style="list-style-type: none"> Planinski vrhovi Vrtiće Izvori Lukve
LINIJSKI ELEMENTI	<ul style="list-style-type: none"> Stalni vodotoci Povremeni vodotoci
VOLUMENI	<ul style="list-style-type: none"> Šume Sukcesija šuma Površine pod grmljka vegetacija Površine pod oskudnom vegetacijom
PLOŠNI ELEMENTI	<ul style="list-style-type: none"> Peruško jezero
ANTROPOGENE ZNAČAJKE	
TOČKASTI ELEMENTI	<ul style="list-style-type: none"> Kulturna dobra AI - arheološki lokaliteti EG - etnografska grada ES - etnografski sklop SG - sakralna građevina UD - utilitarni objekt VO - voćni objekt
LINIJSKI ELEMENTI	<ul style="list-style-type: none"> Suhozidi Prometnice Državna cesta Županijska cesta Lokalna cesta Makadamska cesta
VOLUMENI	<ul style="list-style-type: none"> Gradjevinska područja
PLOŠNI ELEMENTI	<ul style="list-style-type: none"> Peljoprivredne površine Peljoprivredne površine pod sukcesijom